

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

meddelat i Stockholm den 21 mars 2006

Mål nr

Ö 2947-04

KLAGANDE

CS

Ombud och offentlig försvarare: Advokat HR

MOTPART

Riksåklagaren

Box 5553

114 85 Stockholm

SAKEN

Avvisande av överklagande

ÖVERKLAGADE AVGÖRANDET

Svea hovrätts beslut den 2 juni 2004 i mål B 3824-04

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta domstolen undanröjer hovrättens avvisningsbeslut och visar målet åter till hovrätten för fortsatt behandling.

För biträde åt CS i Högsta domstolen tillerkänns HR ersättning av allmänna medel med tretusenåttahundrafemtio (3 859) kr, avseende arbete. Denna kostnad skall stanna på staten. I ersättningen ingår mervärdesskatt med 772 kr.

Det ankommer på hovrätten att i samband med målet efter dess återupptagande pröva frågan om ersättning till HR för det arbete han nedlagt i hovrätten och om skyldighet för CS att till staten återbetala kostnad för försvarare.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

CS har yrkat att målet återförvisas till tingsrätten för förnyad handläggning eller, i andra hand, att han frikänns.

Riksåklagaren har tillstyrkt att hovrättens beslut undanröjs och att målet återförvisas till hovrätten för prövning.

SKÄL

Stockholms tingsrätt dömde den 7 april 2004 CS för skattebrott enligt 2 § skattebrottslagen (1971:69) till villkorlig dom och dagsböter. Advokaten HR, som var förordnad som offentlig försvarare för CS, överklagade den 27 april 2004 domen till Svea hovrätt utan att fullmakt gavs in. I överklagandet yrkades i första hand att målet skulle återförvisas till tingsrätten och i andra hand att åtalet skulle ogillas. Överklagandet innehöll inte någon uppgift om grunderna för överklagandet eller vilken bevisning som åberopades, men en begäran om anstånd till den 26 maj 2004 med att utveckla överklagandet. Hovrätten beviljade den 10 maj 2004 det begärda anståndet genom beslut tecknat på överklagandeskriften. I en skrivelse samma dag förelades HR att komplettera överklagandet med fullmakt/behörighetshandling senast den 26 maj 2004 med upplysning om att överklagandet annars kunde komma att avvisas. Utveckling av överklagandet kom in till hovrätten den 27 maj 2004, men däremot gavs det inte in någon fullmakt. Hovrätten avvisade den 2 juni 2004 överklagandet med hänvisning till att HR inte hade visat att han var behörig att överklaga tingsrättens dom.

HR har som grund för överklagandet i Högsta domstolen anfört sammanfattningsvis följande. Han förbisåg att hovrättens föreläggande avsåg en begäran att inkomma med ny fullmakt och inte att komplettera överklagandet i sak. Eftersom han inkom med komplettering i övriga avseenden borde hovrätten ha påmint honom om att fullmakten saknades.

Det är givetvis av grundläggande betydelse att den som erhållit ett föreläggande från domstol också inom förelagd tid efterkommer vad domstolen begärt. Sedan den förelagda tiden gått ut utan att den förelagde

hört av sig, måste domstolen normalt kunna fortsätta handläggningen utan att behöva efterforska varför föreläggandet inte följts.

Det finns emellertid situationer då domstolen har anledning att förvissa sig om att föreläggandet nått mottagaren och även att på nytt ge denne tillfälle att efterkomma föreläggandet. Särskilt gäller detta i situationer som den förevarande, då en offentlig försvarare inte kommit in med fullmakt efter ett överklagande i högre instans. Som uttalats i förarbetena till 51 kap. 7 § rättegångsbalken krävs det försiktighet vid användandet av avvisningsmöjligheten i brottmål (prop. 1983/84:78 s. 82). Av betydelse vid prövningen nu är att HR hade använt sig av den möjlighet som hovrätten gav honom att utveckla överklagandet. Detta talade för att han hade i uppdrag från CS att överklaga tingsrättens dom. Det fanns därför anledning anta att HR kunde ha förbisett föreläggandet att han skulle ge in fullmakt eller att hans underlåtenhet hade någon annan godtagbar förklaring.

Med hänsyn till vad som nu sagts och med beaktande av de följder det skulle få för CS om tingsrättens dom vann laga kraft, fanns det skäl för hovrätten att ge HR ytterligare en möjlighet att förete rättegångsfullmakt. Hovrätten borde därför inte ha avvisat överklagandet. Hovrättens avvisningsbeslut bör därför undanröjas och målet visas åter för fortsatt behandling.

HR har yrkat ersättning för arbete inte endast i Högsta domstolen utan också i anslutning till rättegången i hovrätten. Vad HR yrkat i ersättning för arbete här får anses skäligt. Det ankommer på hovrätten att i samband med målet efter dess återupptagande pröva frågan om ersättning för hans kostnader där

och frågan om skyldighet för CS att återbetala statens kostnad för försvarare.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Lennander, Blomstrand,
Pripp (referent), Virdesten och Skarhed
Föredragande revisionssekreterare: Henrik Karlsson